

HELSINGIN SEUDUN SUUNNAT

4 / 2013

ALUETALOUS

Tuotannon trendi loivaan nousuun

Talouden alakulo jatkuu

TOIMITILAMARKKINAT

Tyhjien toimistotilojen määrä kasvussa

HYVINVOINTI

Yleisen asumistuen saajien määrä kasvaa voimakkaasti

LIIKENNE

Sataman tavaraliikenne supistui

TYÖMARKKINAT

Julkishallinnon työntekijöiden määrä laski

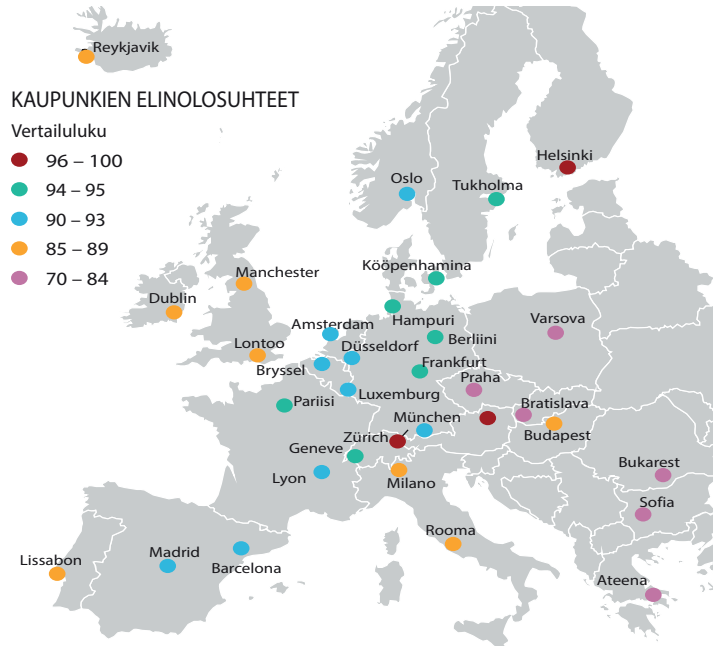
VÄESTÖ

Muuttovoittoa hieman aiempaa vähemmän

VALOKIILASSA

Vilja Tähtinen
Helsingin seudun yritystoiminta on keskittynyt ratojen varteen

Ajankohtaiskatsaus seudun kehitykseen 4.12.2013

Lähde: EIU – Liveability Ranking 2012

EUROOPAN MITASSA

Helsingissä elinolosuhteet huippuluokkaa

Helsinki sijoittui toiseksi eurooppalaisten kaupunkien elinolosuhteita arvioivassa tutkimuksessa. Eurooppalaisista kaupungeista elinolosuhteiltaan parhaaksi arvioitiin Wien ja kolmanneksi sijoittui Zürich. Seuraavilla sijoilla olivat Hampuri, Tukholma ja Pariisi. Myös Berliini ja Kööpenhamina mahtuivat kymmenen parhaan joukkoon.

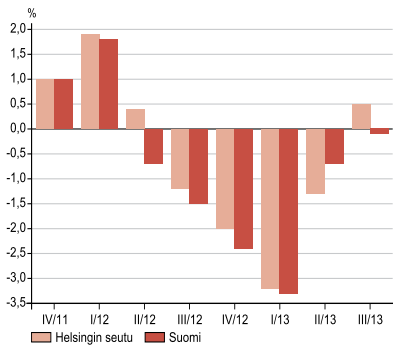
Maailmanlaajuisessa tarkastelussa Helsinki sijoittui viime vuonna seitsemänneksi ja tänä vuonna kahdeksanneksi. Parhaat elinolosuhteet olivat Melbournessa. Wien, Vancouver, Toronto ja Adelaide olivat seuraavilla sijoilla.

Tulokset perustuvat viiden osa-alueen arviointiin: terveydenhuolto, vakaus, infrastruktuuri, koulutus ja kulttuuri sekä ympäristö. Näistä koottiin yleinen elinolosuhteita kuvaava vertailuluku. Korkein vertailuluku kaikilla osa-alueilla oli 100. Terveydenhuollon osalta Helsinki sai vertailuluvukseen 100, kun kaikkien eurooppalaisten kaupunkien keskiarvo oli hieman alle 92. Myös poliittinen vakaus arvioitiin Helsingissä parhaaksi mahdolliseksi, kun eurooppalaisissa kaupungeissa se oli keskimäärin 86. Helsingin infrastruktuuri sai vertailuluvukseen 96 – keskiarvo oli 90. Koulutuksen ja kulttuurin sekä ympäristön arvioinneissa Helsingin saamat arvot vastasivat eurooppalaista keskitasoa eli ne olivat noin 90. Koulutuksen osalta arvioinnin kohteena oli vain yksityisen koulutuksen saataavuus ja laatu. Arvioinnin suoritti The Economist Intelligence Unit.

Lisää aihealueita ja aineistoa:
www.helsinginseudunsuunnat.fi

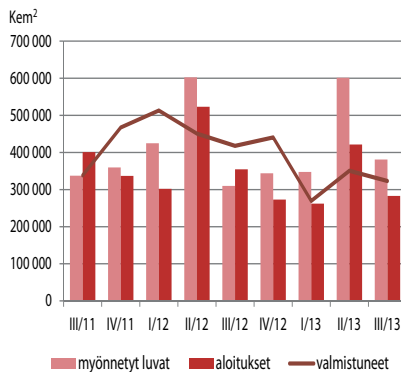
Tuotannon ennakoiva kuvaaja

Muutos (%) edellisestä vuodesta

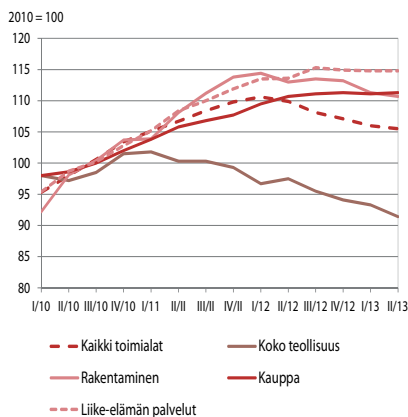
Lähde: Tilastokeskus ja Kaupunkitutkimus TA Oy

Myönnetyt luvat, aloitetut ja valmistuneet rakennukset

Lähde: Tilastokeskus, Rakennus- ja asuntotuotanto

Helsingin seudun suhdannekehitys: Liikevaihto, trendi I/2010–II/2013

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

ALUETALOUS

Tuotannon trendi loivaan nousuun

Tuotannon trendi on ennakoarvion mukaan kääntynyt loivaan nousuun Helsingin seudulla kuluvaan vuoden syksyn aikana. Vuoden takaiseen verrattuna tuotanto kasvoi kolmannella neljänneksellä ennakoarvion mukaan puoli prosenttia. Helsingin seudun kehitys on ollut viimeisen vuoden aikana samankaltaista kuin koko maassa, mutta toimialojen väliset erot ovat suuria. Rakentamisessa, majoitus- ja ravitsemistoiminnassa, informaatiopalveluissa, liike-elämän palveluissa, ja kotitalouksien palveluissa reaali liikevaihto kasvoi edellisvuoteen verrattuna. Sen sijaan teollisuudessa ja kaupassa reaali liikevaihto väheni edelleen.

Rakentaminen vähenemässä

Helsingin seudulla valmistui yhteensä 323 000 kerrosneliometriä kuluvaan vuoden kolmannella neljänneksellä. Se oli viidesosa vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Koko maassa valmistuneiden rakennusneliömetrien määrä oli vähentynyt heinä-syyskuussa 12 prosenttia edellisvuodesta. Yhteensä valmistuneiden rakennusten kerrosneliöiden määrä oli 1,56 miljoonaa.

Helsingin seudulla aloitettiin tämän vuoden heinä-syyskuussa hieman yli 283 000 ja koko maassa lähes 1,4 milj. kerrosneliömetrin rakentaminen. Koko maassa määrä oli miltein kolmasosa vähemmän kuin vuotta aikaisemmin ja Helsingin seudulla laskua oli noin viidesosa.

Helsingin seudulla myönnettiin rakennuslupa lähes 381 000 kerrosneliömetrille vuoden kolmannella neljänneksellä ja koko maassa 1,49 milj. kerrosneliömetrille. Määrä oli Helsingin seudulla 23 prosenttia edellisvuotta suurempi ja koko maassa 18 prosenttia pienempi.

Talouden alakulo jatkuu

EK:n lokakuussa tekemän suhdannetiedustelun mukaan suomalaisyritysten suhdanteet pysyivät heikkoina kesän lopulla ja syksyn alussa. Millään päätoimialalla – teollisuudessa, palveluissa tai rakentamisessa - ei nähdä suhdannetilanteen kirkastumista myöskään lähitulevaisuudessa. Rakentamisen tuotannon ja palvelujen myynnin ennakoitaan lähikuukausina pysyvän pääosin ennallaan. Teollisuuden tuotannon odotetaan kuitenkin lisääntyvän loppuvuoden aikana jonkin verran. Kysyntä on edelleen kuitenkin heikkoa ja työvoiman arvioidaan vähenevän hivenen vuoden lopulla.

Teollisuus ja rakentaminen

Uudellamaalla teollisuuden ja rakentamisen suhdannetilanne heikkeni EK:n lokakuussa tekemän tiedustelun mukaan alkusyksyn aikana. Suhdannenäkymät ovat vähän aiempaa myönteisemmät. Suhdanneodotuksien saldoluku oli lokakuussa -12 (heinäkuussa -25). Uudenmaan yritysten suhdannenäkymät ovat lähellä koko maan keskiarvoa.

Tuotannon odotetaan lisääntyvän loppuvuoden aikana. Tilauskirjat pienenevät alkusyksystä hie- man alle tavanomaisen ja valmistuotevarastot ovat aavistuksen normaalia suuremmat. Henkilökuntaa palkattiin hieman lisää kolmannella neljänneksellä. Vuoden lopulla työvoima vähenee lievästi.

Koko maassa teollisuusyritysten suhdanteet pysyivät heikkoina kesän lopulla ja syksyn alussa. Tämänhetkinen suhdannetilanne on laskenut selvästi normaalia alemmalle tasolle. Suhdanteiden ennakoidaan pysyvän heikkoina tulevan talven aikana. Suhdannenäkymien saldoluku oli lokakuussa -8 (heinäkuussa -8). Tuotannon arvioidaan lisääntyvän aavistuksen verran kuluvan vuoden lopulla. Ensi vuoden alussa kasvu vauhdittunee hieman. Henkilökuntaa on edelleen vähennetty ja työvoimaa suunnitellaan vähennettävän myös kuluvan vuoden lopulla.

Koko maassa rakennusyritysten suhdanteissa ei ole tapahtunut muutosta syksyn aikana ja tilanne on yhä normaalia synkempi. Tilaukset ovat tavallista ohuemmat. Suhdannenäkymien saldoluku oli lokakuussa -25 (heinäkuussa -27). Tuotanto-odotukset ovat piristyneet kesän jälkeen, sillä tuotannon ennakoidaan pysyvän kausivaihtelu huomioon ottaen likimain ennallaan vuoden lopulla. Uusia tilauksia odotetaan kertyvän lähes edellisen neljänneksen tahtia. Henkilökunnan määrän arvioidaan pienenevän loppuvuodesta.

Palvelut

Uudenmaan palveluyritysten suhdannetilanne pysyi alamaissa kesän lopulla ja syksyn alussa. Suhdanteiden ennakoidaan hiipuvan lievästi talven aikana. Suhdannenäkymien saldoluku oli lokakuussa -6 (heinäkuussa -14). Uudenmaan palveluvastaajien suhdanneodotukset ovat hivenen koko maan keskiarvoa suotuisammat. Myyntimäärät pysyivät keskimäärin ennallaan ja myynnin kasvu jäänee vähäiseksi myös loppuvuoden aikana. Työvoimaa pienennettäneen edelleen lievästi loppuvuoden aikana.

Koko maassa palveluyritysten suhdannetilanne oli vaisu syksyn alussa ja kannattavuus heikkeni. Suhdanneodotukset ovat pienestä toipumisesta huolimatta yhä alakuloiset ja saldoluku oli -14 (heinäkuussa -19). Myyntiodotukset ovat varovaisia ja myynnin ennakoidaan pysyvän nykytasollaan ensi vuoden alussakin.

Lähikuukausien suhdannenäkymät kohentuivat syksyn aikana aavistuksen verran, mutta edelleen odotetaan suhdanteiden heikkenemistä. Palvelualojen yritysten myyntimäärät pysyivät heinä-syyskuussa ennallaan ja odotukset ensi vuoden alun myyntikehityksestä ovat myös vaisuja. Henkilöstön määrän odotetaan alenevan edelleen kuluvan vuoden lopulla, mutta ennakoitua vähennykset jäänevät sangen pieniksi.

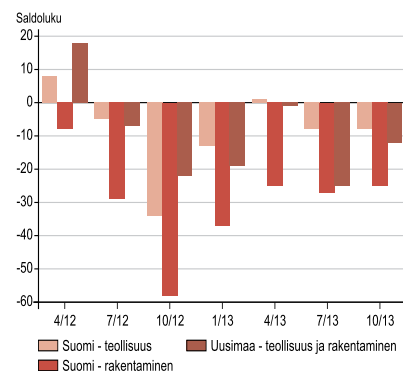
Kuluttajien luottamus talouskehitykseen yhä laskusuunnassa

Pääkaupunkiseudun kuluttajien luottamus talouden myönteiseen kehitykseen on viimeksi vuosi sitten ollut yhtä heikkoa kuin lokakuussa. Alhaisimmillaan se oli viime vuoden jälkipuoliskolla. Toisaalta vuoden alkupuoliskolla kuluttajat olivat taas melko myönteisiä näkemyksissään. Lokakuussa kuluttajien luottamusta kuvaava indikaattori sai pääkaupunkiseudulla arvon 6,1 ja koko maassa 3,8.

Pääkaupunkiseudun kuluttajien odotuksia oman talouden kehityksestä ja säästämissä mahdollisuuksista kuvaava mikroindikaattori sai arvon 23,9 lokakuussa. Se oli alhaisimmalla tasolla koko vuotta tarkastellen. Makroindikaattori sai lokakuussa pääkaupunkiseudulla arvon -11,7. Etenkin työttömyystilanteen oletettiin muuttuvan heikommaksi.

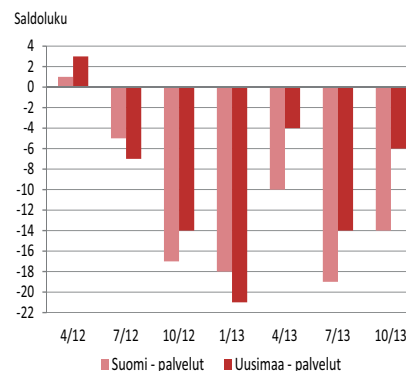
Lokakuussa pääkaupunkiseudun kuluttajista kolmasosa oletti Suomen taloustilanteen olevan paremman vuoden kuluttua. Huonommaksi sen olettaa muuttuvan 29 prosenttia pääkaupunki-

Teollisuuden ja rakentamisen odotukset suhdannenäkymistä

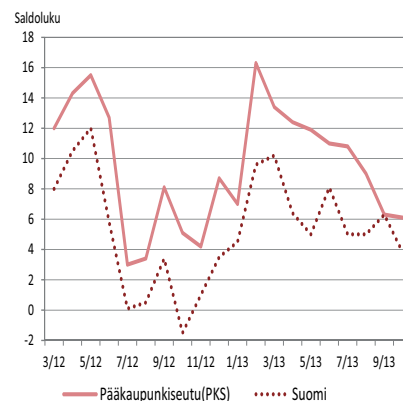
Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto EK, suhdannebarometri

Palveluyritysten suhdannenäkymät

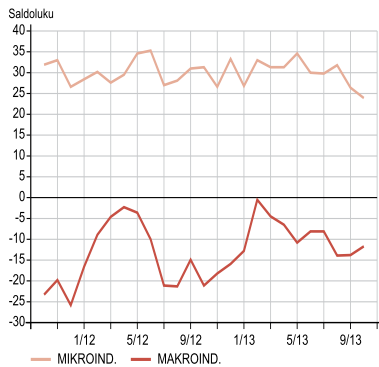
Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto EK, suhdannebarometri

Kuluttajien luottamusindikaattori

Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

Kuluttajien luottamusindikaattori pääkaupunkiseudulla

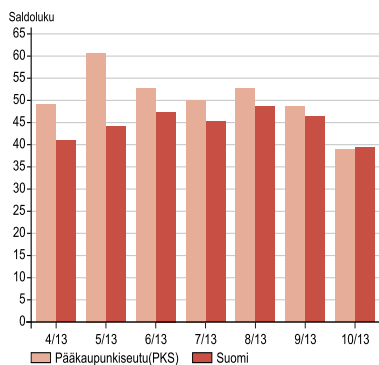

Mikroindikaattori: Oma talous ja säästämismahdollisuudet

Makroindikaattori: Suomen talous ja työttömyyden kehitys

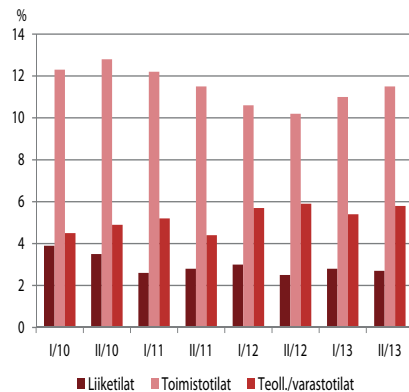
Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

Kotitalouksien säästämismahdollisuudet seuraavan 12 kuukauden aikana

Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

Tyhjillään olevien toimitilojen osuus (%) pääkaupunkiseudulla

Lähde: Catella Property Oy

seudulla asuvista kuluttajista. Vielä elokuussa myönteiset ja kielteiset näkemykset menivät miltei tasan. Koko maassa näkemykset olivat hieman synkemmät kuin pääkaupunkiseudulla, sillä koko maan kuluttajista 30 prosenttia oletti Suomen taloustilanteen olevan vuoden kuluttua paremman kuin lokakuussa. Huonompaa taloustilannetta ounasteli 31 prosenttia kuluttajista.

Tämän vuoden kevättalvella kuluttajien näkemykset vuoden kuluttua vallitsevasta työttömyystilanteesta olivat hieman aiempaa valoisimmat, mutta siitä lähtien odotukset ovatkin olleet melko synkkiä. Lokakuussa joka toinen pääkaupunkiseudun kuluttaja oletti työttömiä olevan vuoden kuluttua hieman enemmän. Kuusi kuluttajaa sadasta oletti työttömiä olevan paljon enemmän. Koko maassa näkemykset olivat tätäkin synkemmät, sillä lokakuussa 7,4 prosenttia kuluttajista oletti työttömiä olevan paljon enemmän 12 kuukauden kuluttua. Pääkaupunkiseudulla myönteiseen työttömyyskehitykseen päätyi 14 prosenttia kuluttajista ja koko maassa noin 12 prosenttia.

Lokakuun kuluttajabarometrin tiedustelussa 29 prosenttia pääkaupunkiseudun kuluttajista oletti oman taloustilanteensa olevan vuoden kuluttua hieman paremman ja hieman yli puolet kuluttajista oletti sen säilyvän samanlaisena. Koko maassa kuusi kuluttajaa kymmenestä olettaa taloustilanteensa olevan vuoden kuluttua samanlaisen kuin tiedusteluajankohtana ja joka neljäs kuluttaja olettaa sen muuttuvan paremmaksi.

Lokakuussa pääkaupunkiseudun kuluttajista joka kolmas ilmoitti melko todennäköisesti säästävänä tulevan vuoden aikana. Hyvin todennäköisesti säästää 42 prosenttia kuluttajista. Aiemmin pääkaupunkiseudun kuluttajat ovat olleet koko maata myönteisempiä näkemyksissään, mutta lokakuussa osuudet olivat lähes samaa luokkaa. Koko maassa joka neljäs kuluttaja ilmoitti kuluttajabarometrin tiedustelussa, ettei todennäköisesti säästä tulevan vuoden aikana. Pääkaupunkiseudulla vastaava osuus oli hieman pienempi.

ASUNTO- JA TOIMITILAMARKKINAT

Tyhjien toimitilojen määrä kasvussa

Pääkaupunkiseudulla tyhjien toimitilojen määrä oli lähes miljoona neliötä kesäkuussa eli 11,5 prosenttia toimitilakannasta. Espoossa osuus oli 17,2 prosenttia ja Vantaalla 13,4 prosenttia. Helsingissä tilanne on kaksijakoinen eli keskustan toimitiloista vailla käyttöä oli vain 4,3 prosenttia, kun koko kaupungin tasolla vajaakäyttöaste oli 9,8 prosenttia eli 600 000 neliometriä. Keskustassakin käyttöä vailla olevien toimitilojen määrä oli kasvanut neljänneksen puolenvuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna.

Liiketilojen vajaakäyttöasteet ovat sen sijaan alhaiset. Pääkaupunkiseudulla kokonaisuudessaan liiketiloista oli 2,7 prosenttia vailla käyttöä. Helsingin keskustassa osuus oli toisella vuosineljänneksellä vain 0,6 prosenttia. Koko Helsingissä osuus oli 2,6 prosenttia. Espoossa se oli 1,5 prosenttia ja Vantaalla 4,0 prosenttia. Teollisuus- ja varastotiloja oli pääkaupunkiseudulla tyhjänä 447 000 neliometriä kuluvan vuoden toisella vuosineljänneksellä. Siinä oli lisäystä 7,8 prosenttia vuoteen aiemmin vallinneeseen tilanteeseen verrattuna. Helsingissä kyseisten tilojen vajaakäyttöaste oli 5,3 prosenttia, Espoossa se oli 6,0 prosenttia ja Vantaalla 6,5 prosenttia.

HYVINVOINTI

Toimeentulotuen saajia aiempaa paljon enemmän

Pääkaupunkiseudulla oli heinä-syyskuun aikana kuukaudessa keskimäärin 60 850 toimeentulotuen saajaa. Heitä oli 8,6 prosenttia enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Kasvuvauhti oli edelleen nopeaa kuten koko tämän vuoden aikana. Etenkin Vantaalla toimeentulotuen saajien määrä on kasvanut edellisvuodesta, sillä lisäys oli 13 prosenttia ja kyseisen tuen saajia oli 11 650. Helsingissä heitä oli 39 100 eli 8 prosenttia edellisvuotta enemmän. Espoossa toimeentulotukea sai 10 100 henkilöä, joka merkitsi 7 prosentin nousua edellisvuodesta.

Yleisen asumistuen saajien määrä kasvaa edelleen voimakkaasti

Helsingin seudulla yleisen asumistuen saajia oli syyskuun lopussa 53 200, joka oli 8 prosenttia enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Koko maassa lisäystä oli hieman vähemmän eli 7 prosenttia ja kyseistä tukea saavia ruokakuntia oli 183 300. Aiempaa voimakkaampaan nousuvauhtiin asumistuen saajien lukumäärä lähti vuosi sitten. Pääkaupunkiseudulla asumistukea sai 45 700 ruokakuntaa, joka oli 8 prosenttia edellisvuotta enemmän. Espoossa kasvuvauhti oli 10 prosenttia. Siellä tuensaajia oli 8 400. Vantaalla heitä oli 8 800, joten se oli 9 prosenttia enemmän kuin viime vuoden kolmannella neljänneksellä. Helsingissä tuen saajia oli 28 500, joka oli 7 prosenttia enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

LIIKENNE JA YMPÄRISTÖ

Sataman tavaraliikenne supistui

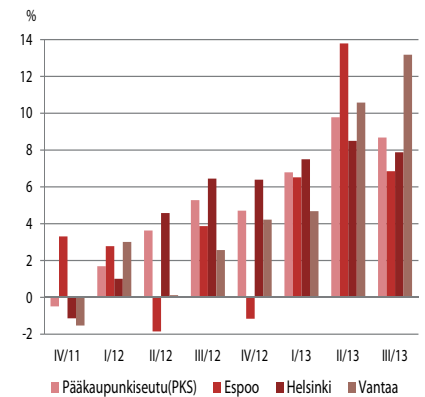
Tavaraliikenteen kokonaismäärä Helsingin satamissa laski kolmannella vuosineljänneksellä 5,1 prosenttia viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Viennin määrä oli samaa luokkaa kuin vuotta aikaisemminkin, mutta tuonnin määrä laski 9,4 prosenttia. Viennin määrä on supistunut jo kahden vuoden ajan viime vuoden ensimmäistä neljännestä lukuun ottamatta ja tuonnin määrä kääntyi laskuun vuosi sitten. Heinä-syyskuussa viennin kokonaismäärä oli 3,7 milj. tonnia ja tuonnin kokonaismäärä 4 milj. tonnia.

Rautateillä tavaraliikenteen määrä laski

Valtion rautateiden lähtevän tavaraliikenteen määrä kasvoi tämän vuoden kolmannella neljänneksellä miltei neljäsosan verrattuna viime vuoden vastaavaan ajankohtaan. Myös kahdella edellisellä neljänneksellä oli merkittävää lisäystä neljä vuotta jatkuneen voimakkaan supistumisen jälkeen. Saapuneen tavarantoiminnan määrä oli edelleen laskussa 5,8 prosentilla. Yhteensä VR:n tavaraliikenteen määrä Helsingin asemilla laski heinä-syyskuussa 2,5 prosenttia. Sitä oli yhteensä 144 500 tonnia, josta saapuneen tavarantoiminnan määrä oli miltei 86 prosenttia. Saapunutta tavaraa oli 123 900 tonnia ja lähtevää tavaraa 20 600 tonnia.

Toimeentulotuen saajat

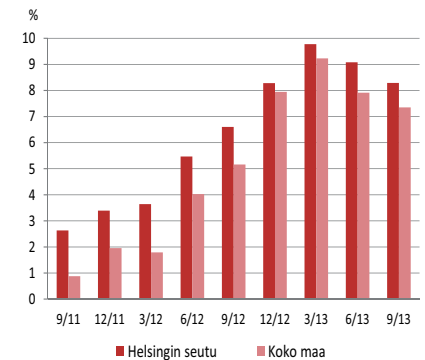
Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Espoon, Helsingin ja Vantaan kaupungit

Yleisen asumistuen saajat

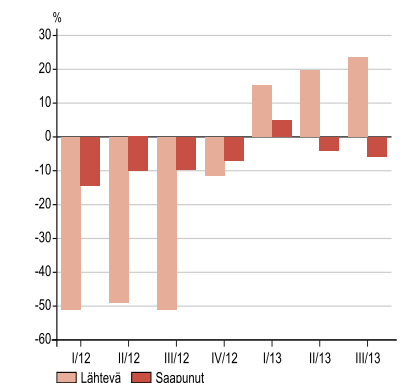
Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Kela, Kelasto-tilastotietokanta

VR:n tavaraliikenne

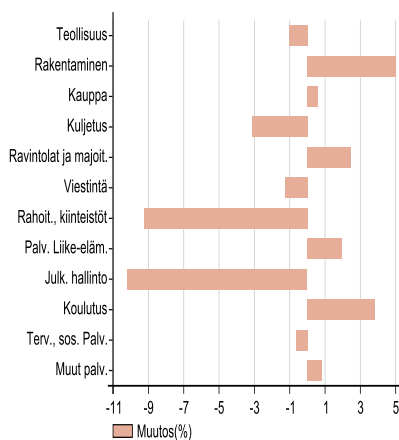
Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: VR-Yhtymä Oy

Työllinen työvoima päätoimialoilla Helsingin seudulla, III/2013

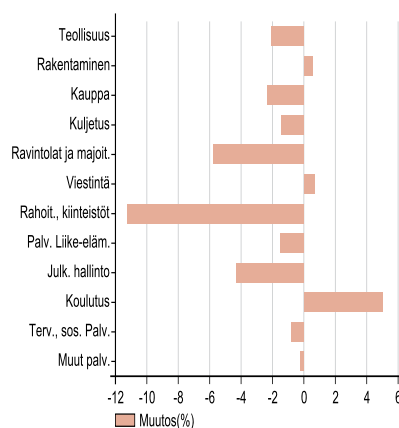
Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

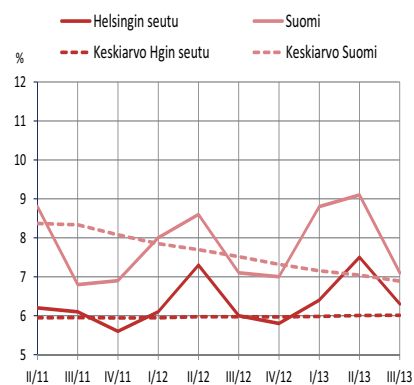
Työllinen työvoima päätoimialoilla Suomessa, III/2013

Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Työttömyysaste (%) ja sen keskiarvo Helsingin seudulla ja koko maassa

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

TYÖMARKKINAT

Työttömien määrä kasvoi yhä

Työttömiä oli 47 800 Helsingin seudulla heinä-syyskuussa. Vuotta aikaisemmin vallinneeseen tilanteeseen verrattuna heidän määränsä oli kasvanut 2 200 henkilöllä, joten lisäystä oli 4,8 prosenttia. Koko maassa työttöminä oli 190 600 henkilöä, joten heidän lukumääränsä oli laskenut edellisvuoden kolmanteen neljännekseen verrattuna prosenttiin.

Työvoiman ulkopuolella olevien määrä jatkoi kasvuaan. Helsingin seudulla lisäystä edellisvuoteen verrattuna oli 4,7 prosenttia ja työvoiman ulkopuolella oli 321 8000 henkilöä. Koko maassa heitä oli 1 406 500. Lukumäärä oli kasvanut 3,9 prosenttia viime vuoden kolmannen neljännän tilanteeseen verrattuna.

Julkishallinnon työntekijöiden määrä laski

Helsingin seudun kahdella keskeisellä toimialalla eli kaupassa ja liike-elämän palveluissa työntekijöiden määrä oli kasvanut kummassakin heinä-syyskuussa vuotta aikaisempaan tilanteeseen verrattuna. Kaupan alalla lisäys oli puoli prosenttia ja työntekijöitä oli 108 100. Liike-elämän palveluista sai toimeentulonsa 102 200 henkilöä eli miltei kaksi prosenttia enemmän kuin viime vuoden kolmannella neljänneksellä.

Julkishallinnon työntekijöiden määrä laski Helsingin seudulla kymmenesosan heinä-syyskuussa viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna ja kyseiseltä toimialalta sai toimeentulonsa 34 500. Koko maassa vähennystä oli 4,3 prosenttia ja alalla oli työntekijöitä 107 000.

Edelleen Helsingin seudulla laski teollisuuden, kuljetuksen ja varastoinnin, informaatio- ja viestintäalan sekä myös rahoitus- ja vakuutus toiminnan työntekijöiden lukumäärä. Viimeksi mainitulla toimialalla oli työntekijöitä 30 700 eli 9,2 prosenttia vähemmän kuin viime vuoden kolmannella neljänneksellä. Kuljetuksessa ja varastoinnissa vähennys oli kolme prosenttia ja työntekijöitä oli 44 700. Informaatio- ja viestintäalalta sai toimeentulonsa 50 600 henkilöä, joka oli noin prosentin vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Teollisuudessa lasku on vain prosentti ja työntekijöitä 67 900.

Koko maassa työntekijämäärillä mitattuna suurimmilla toimialoilla eli teollisuudessa, kaupan alalla sekä terveys- ja sosiaalipalveluissa työllisen työvoiman määrä laski. Vähennys oli teollisuudessa sekä kaupan alalla kaksi prosenttia ja terveys- ja sosiaalipalveluissa vajaa prosentti. Kyseisellä alalla oli heinä-syyskuussa 408 300 työntekijää. Teollisuudessa heitä oli 378 000 ja kaupan alalla 302 400.

Työttömyysaste nousut

Työttömien osuus työvoimasta oli Helsingin seudulla 6,3 prosenttia tämän vuoden kolmannella neljänneksellä Tilastokeskuksen otospohjaisen työvoimatilaston tietojen mukaan. Viime vuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna lisäystä oli 0,3 prosenttiyksikköä. Koko maassa työttömyysaste oli 7,1 prosenttia eli täsmälleen yhtä paljon kuin vuotta aikaisemminkin. Pitkän ajan (II/2000–III/2013) keskiarvo kolmannella vuosineljänneksellä Helsingin seudulla 6,0 prosenttia ja koko maassa 6,9 prosenttia.

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilastoon perustuvien tietojen mukaan Helsingin seudun työttömyysaste oli 8,7 prosenttia ja koko maassa 10,9 prosenttia syyskuun lopussa. Helsingin seudulla lisäys viime vuoden vastaavaan ajankohtaan oli 1,7 prosenttiyksikköä ja koko maassa kaksi prosenttiyksikköä. Pitkän ajan (3/2000–9/2013) keskiarvo oli syyskuun lopussa koko maassa 10,3 prosenttia ja Helsingin seudulla 7,3 prosenttia.

Helsingissä työttömyysaste oli syyskuussa 9,6 prosenttia, Espoossa 7,7 ja Vantaalla 9,7 prosenttia. Kehysalueella vailla työtä oli 7,1 prosenttia työvoimasta työ- ja elinkeinoministeriön tietojen mukaan. Työttömyysaste oli kasvanut edellisvuoden kolmanteen neljännekseen verrattuna kaikilla alueilla vajaa kaksi prosenttiyksikköä.

VÄESTÖ

Muuttovoittoa hieman aiempaa vähemmän

Helsingin seudulle muuttaneita henkilöitä oli heinä-syyskuussa yhteensä 15 000 ja pois muutti 12 500 asukasta, joista muuttovoitto oli 2 500 asukasta. Se oli 400 henkilöä vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Kehysalue on perinteisesti ollut muuttovoittoaluetta, mutta heinä-syyskuussa lähtömuuttajia oli tulomuuttajia enemmän, yhteensä 150 henkilöä. Espoossa oli käytännöllisesti katsoen yhtä paljon tulomuuttajia kuin lähtömuuttajia, aiemmin se on saanut muuttovoittoa. Sen sijaan Vantaa sai huomattavasti enemmän muuttovoittoa kuin aiemmin. Kuluvan vuoden kolmannella vuosineljänneksellä Vantaalla oli tulomuuttajia 540 lähtömuuttajia enemmän.

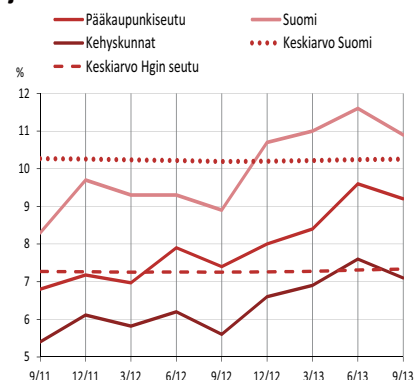
Helsingin muuttotappio muun seudun suhteen supistunut

Pääkaupunkiseudulla on totutusti ollut enemmän lähtömuuttajia kehysalueelle kuin sieltä on ollut tulomuuttajia. Heinä-syyskuussa kehysalueen muuttovoitto oli 300 asukasta. Etenkin Espoossa oli muuttotappiota seudun sisäisessä, kuntien välisessä muuttoliikkeessä yhteensä 360 henkilöä. Se oli 230 henkilöä enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Helsinki on tavanomaisesti ollut muuttotappioaluetta seudun sisäisessä muuttoliikkeessä, mutta kuluvan vuoden kolmannella vuosineljänneksellä muuttotappiota oli vain 70 henkilöä. Vantaalla muuttovoittoa oli 40 henkilöä.

Luonnollinen väestönkasvu ennallaan

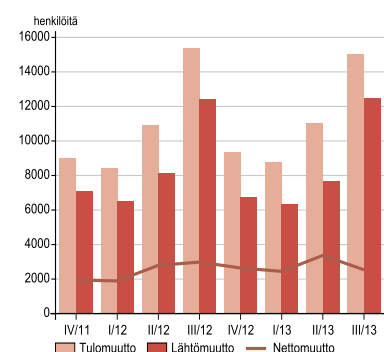
Helsingin seudulla syntyi ennakkotietojen mukaan 4 310 vauvaa heinä-syyskuussa, joten heitä oli miltei sama määrä kuin vuotta aikaisemminkin. Kuolleiden lukumäärä oli 2 120 ja se oli hieman vähemmän kuin viime vuoden kolmannella neljänneksellä. Luonnollinen väestönkasvu eli syntyneiden enemmisyys kuolleisiin nähden lisäsi Helsingin seudun väkilukua heinä-syyskuussa 2 200 asukkaalla. Espoossa luonnollinen väestönkasvu oli 620 asukasta. Helsingissä syntyneitä oli kuolleita enemmän 700, Vantaalla 410 ja kehysalueella 480 henkilöä. Yhteensä Helsingin seudun väkiluku kasvoi 4 740 henkilöllä, sillä heinä-syyskuussa muuttovoittoa oli 2 540 henkilöä.

Työttömyysaste (%) ja sen keskiarvo pääkaupunkiseudulla, kehysalueella ja koko maassa

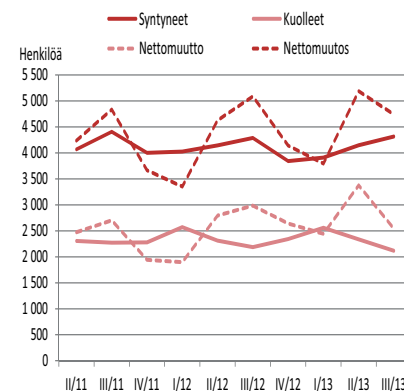
Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM)

Väestön nettomuutto Helsingin seudulla

Lähde: Tilastokeskus, väestötillastot

Luonnollinen väestönkasvu ja nettomuutto

Lähde: Tilastokeskus, väestötillastot

Helsingin seudun yritystoiminta on keskittynyt ratojen varteen

Helsingin seudulla toimi 80 028 yritystä ja niillä oli yhteensä 86 022 toimipaikkaa vuonna 2011. Yritystoimipaikkojen laskennallinen henkilöstömäärä oli yhteensä 486 000 ja niiden liikevaihto 167 miljardia euroa. Toimipaikan keskikoko oli 5,6 henkilöä. Helsingin seudulla sijaitsee koko maan yritystoiminnan toimipaikoista 24 prosenttia ja henkilöstöstä 33 prosenttia. Siellä tuotetaan maan liikevaihdosta 44 prosenttia. Väestöstä Helsingin seudun osuus on 26 prosenttia.

Nämä tiedot – ja paljon muutakin yksityiskohtaista tietoa Helsingin seudun yrityksistä, yritystoiminnan muutoksesta ja rakenteesta sekä sijainnista – käyvät ilmi joulukuussa julkaistavasta Helsingin seudun yritysraportista. Yksi teema raportissa on myös yritystoimipaikkojen saavutettavuus ja suhde raideliikenteeseen, josta tässä artikkelissa tarjolla pieniä ennakkomaistaisia.

Yli puolet yritysten henkilöstöstä alle kilometrin etäisyydellä raideliikenteen asemista

Vuoden 2011 yritystoimipaikkojen henkilöstöstä 52 prosenttia työskentelee enintään kilometrin etäisyydellä raideliikenteen (lähijunat ja metro) asemista. Pääkaupunkiseudun neljän kaupungin osalta osuus on vielä hieman korkeampi eli 56 prosenttia. Enintään 600 metrin päässä asemia työskentelee yli kolmannes eli 35 prosenttia henkilöstöstä, pääkaupunkiseudulla 39 prosenttia.

Yksi keskeisistä johtopäätöksistä raportissa onkin, että yritystoiminta on hyvin keskittynyttä – paitsi koko maan ja Helsingin seudun näkökulmasta – myös vielä tarkemmalla alueetasolla. Saavutettavuus ja hyvät kulkuyhteydet ovat tärkeitä kasautumiseen liittyviä tekijöitä, joilla on suuri merkitys suurille kasvaville kaupunkialueille. Helsingin seutu on kasvanut mittoihin, jossa sen koko ja yritystoiminnan monipuolisuus synnyttävät kasautumisetuja, jotka vetävät alueelle tuottavaa, uutta yritystoimintaa sekä tukevat vanhojen yritysten kasvua. Erityisesti kommunikaatiointensiivisten alojen toimipaikat keskittyvät hyvin saavutettaville alueille, jonne niin yhteistyökumppaneiden kun asiakkaiden on helppo tulla. Pelkästään esimerkiksi Rautatien torin ympärillä kilometrin säteellä on yli 61 000 yritystyöpaikkaa, sekä lisäksi yli 17 000 julkisen hallinnon työpaikka.

Tulevaisuudessa erityisesti raideliikenteen merkitys tulee korostumaan entisestään. Kunhan nyt jo rakenteilla olevat Kehäradan ja Länsimetron asemat otetaan käyttöön, jo melkein 2/3 yritysten henkilöstöstä työskentelee Helsingin seudulla alle kilometrin etäisyydellä raideliikenteen asemista, pääkaupunkiseudulla jopa 67 prosenttia.

Yritystoimipaikat ja niiden henkilöstö suhteessa raideliikenneasemiin

	Prosenttia (%) toimipaikoista	Prosenttia (%) henkilöstöstä
Helsingin seudun nykyiset raideliikenteen asemat		
Etäisyys asemalle max 600 m	28%	35%
Etäisyys asemalle max 1 km	44%	52%
Pääkaupunkiseudun nykyiset raideliikenteen asemat		
Etäisyys asemalle max 600 m	32%	39%
Etäisyys asemalle max 1 km	50%	56%
Kuuma-seudun nykyiset raideliikenteen asemat		
Etäisyys asemalle max 600 m	11%	12%
Etäisyys asemalle max 1 km	21%	25%
Helsingin seudun nykyiset ja rakenteilla olevat tulevat asemat yhteensä*		
Etäisyys asemalle max 600 m	30%	41%
Etäisyys asemalle max 1 km	49%	62%
Pääkaupunkiseudun nykyiset ja rakenteilla olevat tulevat asemat yhteensä*		
Etäisyys asemalle max 600 m	35%	45%
Etäisyys asemalle max 1 km	57%	67%

* tarkastelussa ovat mukana vuonna 2013 rakenteilla olevat asemat Kehäradan ja Länsimetron varressa (ks. kartta)

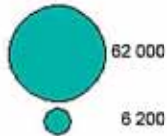
Helsingin seudun yritysraportti (HSY:n julkaisu 11/2013) julkaistaan ennen joulua painettuna ja sähköisesti. Sähköinen versio löytyy osoitteesta: www.hsy.fi/tietoahsy/julkaisut

Raportti perustuu pääosin HSY:n yhdessä pääkaupunkiseudun kuntien kanssa ylläpitämään yritys- ja toimipaikka-aineistoon, joka on käytettävissä HSY:n SeutuCD:llä ja SeutuRuudussa.

Lisätietoja: www.hsy.fi/seututieto/kaupunki/paikkatiedot

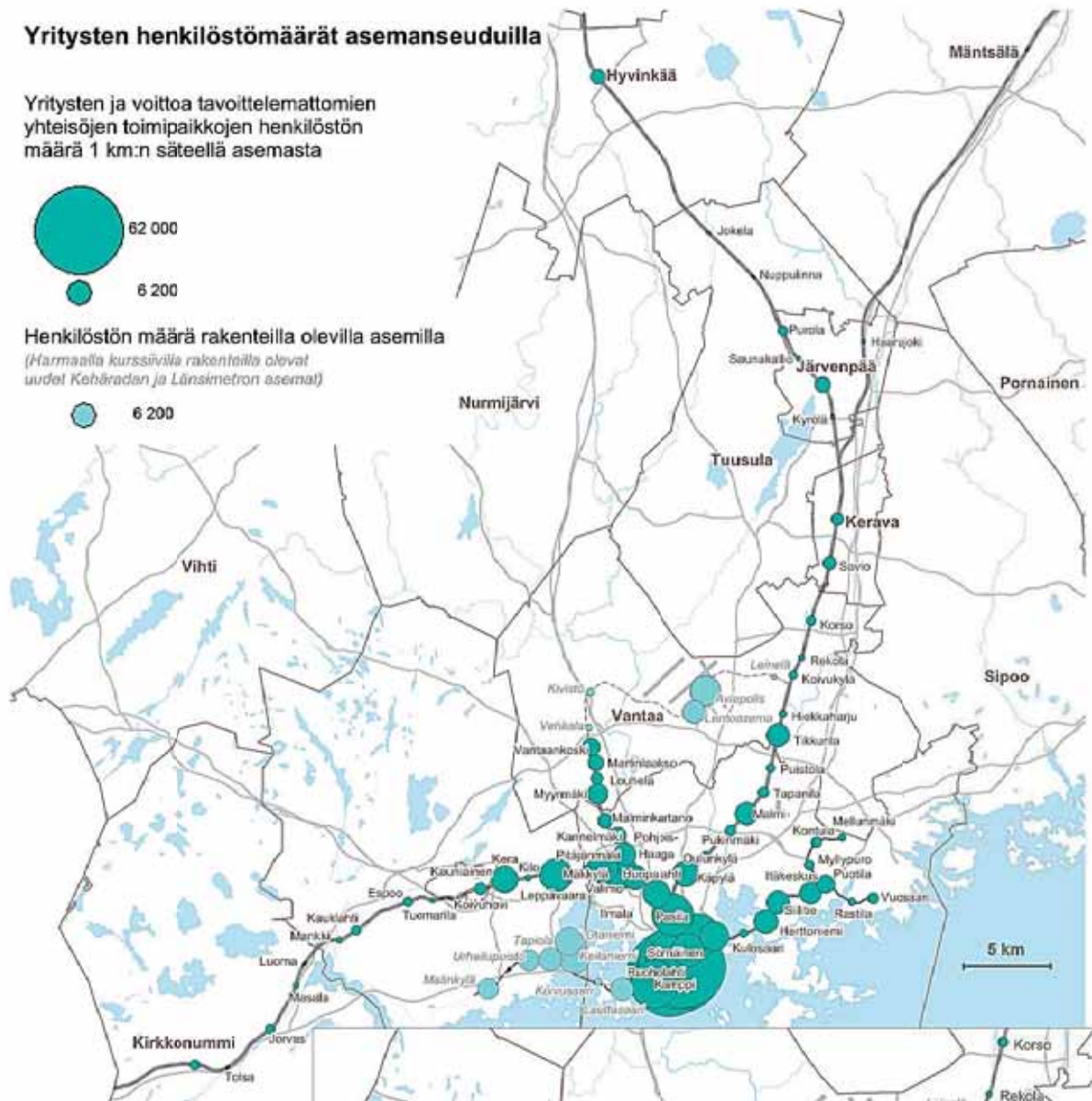
Yritysten henkilöstömäärät asemanseuduilla

Yritysten ja voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen toimipaikkojen henkilöstön määrä 1 km:n säteellä asemasta

Henkilöstön määrä rakenteilla olevilla asemilla

(Harmaalla kurssivillä rakenteilla olevat uudet Kehäradan ja Länsimetron asemat)

Aineisto ja teemakartta © HSY 2013
Pohjakartat © Helsingin KMO,
alueen kunnat ja HSY 2013

info

Helsingin seutu:	Pääkaupunkiseutu ja kehysalue
Pääkaupunkiseutu:	Helsinki, Espoo, Kauniainen ja Vantaa
KUUMA-kunnat (Kehyskunnat):	Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula ja Vihti
Uusimaa:	Uudenmaan maakunta

Käsitteitä

Asunnon ostoaikomukset:

Niiden kotitalouksien osuus, jotka aikovat ostaa asunnon varmasti tai mahdollisesti seuraavan vuoden aikana.

Ilmanlaatuindeksi:

HSY:n (ent. YTV) kehittämä indeksi, joka lasketaan tunneittain. Huomioon otetaan rikkidioksidin, typpidioksidin, hiilimonoksidin, otsonin, hengitettävien hiukkasten ja pienhiukkasten pitoisuudet, joille määritetään ali-indeksi. Näistä korkein määrittelee ilmanlaatuindeksin arvon mittausasemalla.

Lento- ja laivaliikenteen matkustajat:

Saapuneet ja lähteneet matkustajat yhteensä.

Liukuva vuosisumma:

Kausitasoitusmenetelmä, jolla tasataan vuoden sisäistä, toistuvavuonteista vaihtelua. Vuosineljänneksen arvo laskeaan summaamalla neljän viimeisimmän neljänneksen arvot ja jakamalla summa luvulla 4.

Pitkäaikainen keskiarvo:

Summataan tietyn ajanjakson neljännesten arvot ja jaetaan luku neljännesten lukumäärällä.

Rikokset (poliisin tietoon tulleet):

Väkivaltarikokset: henkeen tai terveyteen kohdistuvat rikokset sekä siveellisyyserikokset. Omaisuusrikokset: varkaudet, törkeät varkaudet ja näpistykset.

Saldoluku:

Saldoluvulla kuvataan odotuksia suhdanne- ja kuluttajabaromet-rissä. Luku saadaan, kun myönteisten vastausten prosenttiosuuk-sista vähennetään kielteisten vastausten prosenttiosuudet. Positiivinen luku kuvaa myönteisiä odotuksia.

Suhdeluku (indeksi):

Perusajankohdan arvo on suhdelukuna 100. Kuluvan ajan-kohdan arvo jaetaan perusvuoden arvolla (sekä kerrotaan sadalla) ja saatu suhdeluku ilmaisee prosenttimuutokseen perusvuoteen nähden (esim. 110 merkitsee kymmenen pro-sentin nousua perusvuodesta).

Tuotanto:

Kuvaa alueen yritysten ja muiden yhteisöjen tuotannollista aktiiviteettia.

1) Helsingin seutu: Toimialoittaisten tuotannon kehitystä ennakoivien indikaattorien perusteella konstruoitu Helsingin seudun tuotannon ennakoiva kuvaaja. Tuorein katsauksessa esitettävä tieto perustuu indikaattoreiden ennakoarvoihin. Tietolähde: Kaupunkitutkimus TA Oy.

2) Suomi: Tilastokeskuksen kansantalouden neljännesvuosi-tilinpidon bruttokansantuote kiintein hinnoin. Tuorein neljännes on Tilastokeskuksen julkaisema kokonaistuotannon en-nakkotieto.

Työnvälitystilasto:

Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) tilasto, joka perustuu työnhakijoiden rekisteriin.

Työttömyysaste:

Työttömien osuus työvoimasta. Tilastokeskuksen työvoima-tutkimuksen ja työ- ja elinkeinoministeriön työttömyysasteet poikkeavat toisistaan johtuen tietojen erilaisesta hankintata-vasta.

Työvoimatutkimus:

Tilastokeskuksen otospohjainen kuukausittain tehtävä haastattelututkimus. Työllisyyttä koskevissa toimialoittai-sissa tiedoissa on pienten toimialojen kohdalla suurehko virhemarginaali.

Avainlukuja

	Helsinki	Espoo	Vantaa	H:gin seutu	Uusimaa	Suomi
Väestö 30.9.2013*						
Väkiluku	611 031	259 486	207 267	1 397 901	1 580 976	5 445 883
Väestönmuutos vuoden alusta	7 063	2 662	1 955	13 908	14 141	19 209
Väestönmuutos, %	1,2	1,0	1,0	1,0	0,9	0,4
Muuttovoitto	5 659	985	903	8 681	8 870	13 224
Työmarkkinat III/2013						
Työllinen työvoima (TK)	322 678	130 110	98 463	710 752	796 000	2 490 279
Muutos vuoden takaisesta, %	3,7	-9,0	-2,0	-0,5	-6,4	-1,5
Työttömät (TEM, 9/13)	30 671	10 271	10 716	63 071	71 781	284 933
Työttömyysaste, % (TEM, 9/13)	9,6	7,7	9,7	8,7	8,8	10,9
Työllisyysaste, % (TK)	73,3	71,9	71,0	72,8	72,9	69,5
Hyvinvointi III/2013						
Asumistuen saajat	28 498	8 378	8 758	53 161	57 443	183 287
Muutos vuoden takaisesta, %	7,2	9,7	8,8	8,3	8,4	7,4
Kotihoidontuen saajat	9 694	5 201	4 017	24 600	27 170	83 518
Muutos vuoden takaisesta, %	6,0	1,6	2,7	3,2	2,9	1,1
Toimeentulotuen saajat	39 093	10 113	11 648	..	..	..
Muutos vuoden takaisesta, %	7,9	6,9	13,2	..	..	..

*ennakkotieto

HELSINGIN SEUDUN SUUNNAT

- Muutostietoja neljännesvuosittain

Jatkuvasti päivittyvä online-sivusto:
www.helsinginseudunsuunnat.fi

Ilmestyy vuonna 2013
sähköisenä viikoilla 9, 22, 35, 48 ja
painettuna viikoilla 10, 23, 36, 49

Toimitus ja julkaisija
Helsingin kaupungin tietokeskus
PL 5500
00099 Helsingin kaupunki
Sähköposti: seudunsuunnat@hel.fi

Lisätietoja:
Leena Hietaniemi, Helsingin kaupungin tietokeskus, p. 09 310 36404
etunimi.sukunimi@hel.fi

ISSN 1455-819X (painettu)
ISSN 1796-7287 (verkossa)

KUSTANTAJAT

Helsingin seudun ympäristöpalvelut
-kuntayhtymä (HSY)

Helsingin kaupungin tietokeskus

Espoon kaupunkitieto

Vantaan tietopalveluyksikkö

Uudenmaan liitto

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus (ELY)

Helsingin seudun kauppakamari